

служб соціальної допомоги. Уряд повинен забезпечити належне фінансування програм розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, сприяти створенню умов для подальшого розвитку малого і середнього підприємництва та удосконалення законодавства з метою зменшення надмірного державного втручання у сферу підприємництва, опрацювати питання щодо впровадження "сімейних" принципів оподаткування доходів фізичних осіб, надання сім'ям з двома і більше дітьми податкових пільг, розмір яких повинен збільшуватись з появою кожної наступної дитини.

Література

1. За матеріалами www.ukrstat.gov.ua; www.minjust.gov.ua
2. Мицик М.: «Демографічна ситуація в Україні: сумні перспективи».-2011р.
3. Миколюк О., «День». « Чи є в Україні люди головною цінністю? Про позитивні тенденції в демографії України, які вже зафіксували статистики і про те, як держава готується до перепису населення».- 2011р.
4. Ради національної безпеки і оборони України: «Про стан соціально-демографічної ситуації, охорони здоров'я і ринку праці в Україні».- 2011р.

Табачкова Н.А., Рак Ю.І.

БОРОТЬБА З БІДНІСТЮ В УКРАЇНІ – ЗАПОРУКА ДОБРОБУТУ СУСПІЛЬСТВА

Останнім часом питання входження України до об'єднаної Європи є одним з найактуальніших. Про це безперервно говорять політики та економісти. Але для співпраці з ЄС існує ряд чинників, зокрема соціальних, що без сумніву впливають на інтеграційні процеси. Перш за все, це стосується проблем бідності в Україні, адже, (як часто жартують) щоб наздогнати Європу за рівнем добробуту, потрібно спочатку наздогнати її за рівнем бідності. Бідність суспільства – основне гальмо на шляху його розвитку і прогресу, і які б плани соціально – економічного розвитку не будувала влада, як би не прагнула зайняти гідне місце в світовій ієрархії, без вирішення цієї гострої проблеми плани так і залишаються тільки планами [1, с.4].

Питаннями бідності в Україні займаються Лібанова Елла Марленівна - доктор економічних наук, науковець у галузі соціоекономіки, демографії та економіки праці, академік Національної академії наук України, Паніотто Володимир Ілліч - доктор філософських наук, професор Національного університету "Києво-Могилянська академія", генеральний директор Київського міжнародного інституту соціології, Панькова Оксана Володимирівна – кандидат соціологічних наук, старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості НАН України, Макеєв Сергій Олексійович – доктор соціологічних наук, професор, завідувач відділу соціальних структур Інституту соціології НАН України та ін. [2].

Систематичне дослідження проблеми бідності провів уперше Бенджамін Сібом Роунтрі: йому ж і належить перше формальне означення бідності, для чого він ввів концепцію кошика базових продуктів. Кожен, хто не міг дозволити собі придбати цей кошик, вважався бідним. Результати його дворічного дослідження у Нью-Йорку в 1901 році було опубліковано під назвою «Бідність. Дослідження життя у місті» [3].

Сьогодні поняття бідності у кожній країні трактується по-різному, але всюди воно відносне. Термін "бідність" означає такий стан людини (сім'ї, домогосподарства), який унеможлиблює внаслідок нестачі коштів підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період часу [4]. За міжнародними оцінками бідність розподіляється на "злиденну", "абсолютну" та "відносну".

Під злиденною бідністю розуміється такий стан людини, за якого вона не може собі придбати найменший продовольчий кошик, який би забезпечував її фізіологічне існування.

До речі, з 1950 року обчислення цього показника бідності у розвинутих країнах припинилось, оскільки соціальний захист громадян у цих країнах досяг такої величини, що кожна людина вже не мала проблем з харчуванням. З того моменту було введено поняття "споживчий кошик", у склад якого увійшли не тільки набір фізіологічно необхідних продуктів харчування, а й набір необхідних для існування непродовольчих та побутових предметів.

За даними Держкомстату України споживчий кошик в Україні, запропонований владою у 2010 р., становив 1569 грн. (\$196 США). Пересічні українці оцінили його в 3580 грн. (\$447 США), а експерти ООН – у \$500 США [5]. На основі споживчого кошику розраховали прожитковий мінімум (**Прожитковий мінімум** - вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості [6]), який і став межею бідності в Україні. При цьому ця межа для різних груп країн, в залежності від рівня розвитку людського потенціалу, розраховується за різними методиками. У багатьох країнах величина прожиткового мінімуму дорівнює мінімальній заробітній платі (**Мінімальна заробітна плата** - це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може провадитися оплата за виконану працівником місячну, а також погодинну норму праці (обсяг робіт) [7]. У 2009 році до цих країн приєдналася Україна [8]. Щоб порівняти місячну заробітну плату в Європі, яка є показником бідності, з цим показником в Україні (в Україні цей показник становить на кінець 2010 р. – 922 грн. (92 Євро), наведемо відповідну таблицю. За міжнародними критеріями бідності, межею бідності є \$2 USA добових витрат на одну особу або \$60 USA на місяць. А межею злиденності є \$1,25 USA добових витрат на одну особу або \$38 USA на місяць.

Так, в ЄС бідними вважаються люди, дохід яких становить менше 60% від середнього показника в країні. При цьому також враховуються усі соціальні ви-

плати. Розглядаючи питання бідності, слід зазначити, що досить значна різниця доходів найбагатших і найбідніших прошарків населення України свідчить про існування супутньої проблеми створення панівного середнього класу в Україні[10].

Таблиця 1.- Місячна зарплата в Європі, яка є показником бідності, євро [5]

Люксембург	1545
Данія	1208
Ірландія	1146
Велика Британія	1093
Швеція	1014
Фінляндія	983
Нідерланди	974
Австрія	950
Німеччина	912
Росія	133
Болгарія	108
Румунія	97

Таблиця 2.- Відсоток бідних людей у Європі, % [9].

Ісландія	10
Норвегія	11
Швеція	12
Ірландія	16
Данія	12
Литва	20
Латвія	26
Росія	70
Нідерланди	11
Німеччина	15
Польща	17
Бельгія	15
Чехія	9
Словаччина	11
Україна	78
Румунія	23
Болгарія	21
Португалія	18
Іспанія	20
Греція	20
Кіпр	16

Таблиця 3.- Різниця доходів найбагатших і найбідніших прошарків населення (Співвідношення валових доходів 10% найбагатших до 10% найбідніших жителів країни) [5]

Бразилія	57,8
Аргентина	34,5

Молдова	20
Росія	16,8
Грузія	15,4
Велика Британія	1,8
США	13
Латвія	12
Естонія, Литва	10
Україна	9
Казахстан	8,5
Австрія	6,9
Норвегія	6,1
Японія	4,5

Рівень абсолютної бідності в тій чи іншій країні постійно обчислюється Світовим банком. [2]. Абсолютна бідність визначається відношенням до межі бідності, яка за міжнародними критеріями складає для країн, які розвиваються, близько \$2 США витрат на добу.

Відносна бідність вимірюється шляхом зіставлення середнього доходу на одного українця і кількості людей, дохід яких складає менше половини цієї цифри. В результаті визначається кількість відносно бідних громадян. В Україні відносна бідність знаходиться на рівні 27-28% [2].

Поряд з поняттям бідності Європейське статистичне агентство визначає поняття злиденності, як відсутність хоча б трьох з дев'яти матеріальних благ: можливість оплатити непередбачені витрати й тиждень відпустки в іншому місці хоча б раз на рік; підтримка житла з адекватною для проживання температурою; відсутність затримки платежів за житло, комунальні послуги і т.п.; можливість харчуватись м'ясом, птицею, рибою хоча б через день; наявність пральної машини, телевізора, телефону чи автомобілю [12].

Якою ж сьогодні є бідність в Україні? За даними європейської соціологічної служби "Єврбарометр", за межею бідності – знаходяться близько 78% населення України.

За дослідженням, яке провів Інститут соціології НАНУ, жебраками себе рахують 5,7% українців. Більш всього убогих – 8,4%, в селах. Серед киян таких 7,0%, а в маленьких містах – 5,5%.

Найбільше піддані бідності сім'ї, які мають дітей - 33,1%; багатодітні сім'ї - 76,4%; сім'ї з подвійним навантаженням - де є діти і безробітні - 26,4%; а також сім'ї, в яких є і безробітні, і зайняті.

Українська бідність має свої стандарти та ознаки, до яких можна віднести передусім такі: відсутність роботи, як джерела існування; відсутність належних умов життя; низька якість харчування і високий відсоток витрат доходів сімей на харчування; неможливість користування платними медичними та освітянськими послугами; низька професійно-освітня підготовка та коротке життя. Бідність є наслідком багатьох взаємозалежних соціальних факторів, серед яких:

- економічні - падіння доходів населення, низька заробітна плата, безробіття;
- соціальні - інвалідність, старість, хвороби, дитяча бездоглядність;
- демографічні - неповні родини, молодь і старше покоління зі слабкими позиціями на ринку праці [13]. Не дивлячись на те, що 2010 рік у Європі оголо-

шено Роком боротьби з бідністю та соціальною незахищеністю, стан боротьби з бідністю тільки погіршився. Провиною цьому стала економічна криза, яка й досить суттєво впливає на економічний стан не тільки країн Європи. У 2010 році в Україні закінчилася програма з подолання бідності, і аналогічного документу на наступні 10 років поки немає [14].

Оскільки проблема бідності існує і загострюється, то її як і всі інші соціально-економічні проблеми треба вирішувати якнайшвидше. По-перше, треба звернути увагу на тіньовий сектор економіки, що є у великій мірі винуватцем зростання цін на продовольчі товари, а в результаті – незадовільної величини споживчого кошику; необхідно розробити систему заходів щодо питання низької пенсії та заробітної плати; монополізувати державою природні ресурси, стратегічні об'єкти у паливно-енергетичному комплексі, що стане стабільним і гарантованим джерелом поповнення і формування державного бюджету. Нашій країні слід прагнути до самостійного заробітку шляхом невпинного розвитку власного матеріального виробництва, докорінних змін в організації роботи, системі управління персоналом, підвищення фінансової стабільності підприємств, вдосконалення інноваційної діяльності (як це робили більшість країн в час переходу від однієї до іншої формації і пережили фазу бідності), а не до запозичень у сусідів. До речі, приріст державного боргу за 2008, 2009 та 2010 роки становить більш як по 100 млрд.грн. Необхідно за рахунок власних ресурсів людського, технічного, природного потенціалу формувати внутрішню політику, спрямовану на розвиток високотехнологічного виробництва, здатного виробляти конкурентоспроможну продукцію, що заслуговує як на внутрішнє споживання, так і на експортний попит.

Вирішення проблеми бідності в Україні на сьогодні є одним з найпріоритетніших і найневідкладніших завдань. Адже однією із головних ознак самодостатньої цивілізованої, духовно багатой і культурно розвиненої держави є соціальний і матеріальний стан її народу, рівень його проживання, його достатки, реальні доходи та здатність до саморозвитку і прогресу.

Література

1. В.Симоненко Бідність суспільства – основне гальмо на шляху його розвитку. «Економіст» №5, травень, 2011.
2. <http://news.finance.ua>
3. <http://uk.wikipedia.org>.
4. <http://cpsr.org.ua> .
5. <http://zet.in.ua>
6. Ст. 1 Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" від 5 жовтня 2000 року №2017
7. Ст. 3 Закону України "Про оплату праці" від 24 березня 1995 року №108/95-ВР)
- 8 ЗУ "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2009 рік" від 06.11.2009 № 1715-VI
9. "Євробарометр" Європейська соціологічна служба, дані ООН, 2010 р.

10. http://dt.ua/ECONOMICS/golovna_meta__zбудuvati_v_ukrayini_suspilstvo_z_pnivnim_serednim_klasom

11 <http://mojazarplata.com.ua>

12 <http://expert.ru>

13. А.Юхимчук, народний депутат України 2-го скликання «Чому бідні... ??!» «Голос України» № 51, 22 березня 2011 року (<http://www.ac-rada.gov.ua>)

14. <http://bryn.at.ua>.

Чеснокова А.І.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Електронне (дистанційне) навчання – це навчання з цілеспрямованим і структурованим використанням комп'ютерних технологій, інтеграція навчальних методик та Інтернет – технологій.

Система дистанційного навчання є програмним комплексом і має обширні можливості інтеграції з іншими електронними системами (система управління талантами, оцінки персоналу, управління знаннями, обміну знаннями). Дана система є елементом корпоративної системи навчання персоналу і підкоряється цілям і завданням, сформульованим в ній [1].

Вагомий внесок в вивчення питань, пов'язаних з використанням дистанційного навчання в Україні внесли такі вчені, як А. І. Евсеев, В.І. Луценко, С.Н. Філоненко та ін. Однак питання пов'язані з використанням його в системі управління персоналом були висвітлені недостатньо повно. Особливу актуальність дистанційне навчання набуває в Україні з причини гострої потреби в масовій підготовці і перепідготовці кадрів, здатних ефективно працювати в умовах ринкової економіки. Ця проблема дійсно існує і вимагає швидкого рішення, від якого зрештою залежатиме майбутнє держави.

Метою даної статті є визначення місця дистанційної освіти в системі управління персоналом.

Розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався значно пізніше, ніж у країнах Західної Європи і здійснювався за умов низького рівня інформатизації українського суспільства, незначної кількості оснащення комп'ютерною технікою шкіл України та відсутності спеціалізованих методик дистанційного навчання. Теоретичні, практичні та соціальні аспекти дистанційної освіти розроблені в нашій країні недостатньо. Кількість наукових організацій та вищих навчальних закладів України, які активно розробляють або використовують відповідні курси дистанційного навчання досить незначна.

Розвиток дистанційної освіти в Україні відбувається з урахуванням уже існуючих досягнень в цій галузі. У динаміці цього процесу можна умовно виділити кілька етапів. Перші кроки до розвитку ДО в Україні були зроблені ще наприкінці 90-х років. У лютому 1998 р. Верховна Рада приймає Закон України